

עֵטְרַת שֵׁלוֹם

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמנוא בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בגטיאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת נצבים - וילך

בס"ד, עש"ק פרשת נצוי"
כ"ד אלול תש"ע - שנה א' גליון ל"ו

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדר"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים
6:25	7:37	8:17
6:25	7:37	8:17
6:24	7:36	8:16
6:40	7:39	8:14

נא לטמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אחד. שעי"ז זוכים לקבלת התורה, ולצאת זכאי בדיון בראש השנה.

ולכך מפרט התורה עשרה סוגי אנשים ראשיכם שבמיכם וגו', נגד עשרת הדברות, כי הרי ידוע מה שכתוב בוזהר חדש (כ"ד): וז"ל: דסלקין אתוון לשתינ רבוא, כחושבן שבמיהון דישראל דאינון תריסר, וסלקין לשתינ רבוא, אוף הכי אתוון. וכן איתא במגלה עמוקות (ואתחנן אופן קפו) שישראל נומריקון יש ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, שלכל אחד מישראל יש לנשמה שלו אות אחת מס' רבוא אותיות התורה. רואים מזה שלכל אחד מישראל יש לנשמתו אחיזה במצוה אחת ואחיזה באות אחת שבתורה.

ולפי זה יובן שפיר דברי הגמרא במסכת שבת (ק"ח): אמר ליה רב יוסף, לרב יוסף בריה דרבה, אבוך במאי זהיר מפי, אמר ליה בציצית ע"ש. היינו שאחיות נשמתו בתורה הייתה באותיות של מצוות ציצית והבן.

ולכן עשרה סוגי אנשים שמפרט כאן התורה מרמזים לעשרת דברות, כי הרי יש כת"ר אותיות בעשרת הדברות נגד כת"ר מצות שיש בתורה, תרי"ג דאורייתא וז' דרבנן, לרמז שכל אחד ואחד מישראל יש לנשמתו אחיזה באותיות של איזה מצוה שבתורה, וע"י קיום התורה של כל אחד ואחד יש עמידה וקיום לעולם.

וזהו שמרמז התורה בר"ת של א'תם נ'צבים עה"כ בגי' שם ב"ן, ור"ת ה'יום כ'לכם עה"כ בגי' שם הוי"ה, בחי' יחוד וז"ן שהם בחינת העולם שמים וארץ. כ'לכם לפני הוי"ה אלהיכם בחינת או"א שהם מתקנים ונותנים מוחין לזו"ן, ועי"ז יש קיום והעמדה לעולם, וכל זה נמשך ע"י כוח התורה.

הקב"ה יעזור שכל אחד יצא זכאי בראש השנה, ונכתב בספרן של צדיקים, ויושפע כל מיני השפעות טובות אמון.

(נאמרו בס"ש תשס"ח לפ"ק)

אתם נצבים היום כלכם לפני הוי"ה אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל (כ"ט ט).

הנה איתא בזה"ק (ח"ב לב): ש'היום' מרמז על יומא דראש השנה. ועוד איתא בבעל הטורים וז"ל: 'נצבים' כדרך שנאמר בסני 'ויתצבו בתחתית ההר' (שמות י"ז), בו בלשון אמר כאן אתם נצבים. רואים שראש השנה קשור לקבלת התורה.

והביאור בזה יש לומר שזה איתא במסכת שבת (פ"ח). וז"ל: 'משמים השמעת דין ארץ יראה ושקמה' (תהלים ע"ט) אם יראה למה שקמה, ואם שקמה למה יראה, אלא בתחילה יראה ולבסוף שקמה, ולמה יראה, כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב 'יהי ערב ויהי בקר יום הששי' (בראשית א לא) ה"א יתירה למה לי, מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו.

והנה בראש השנה הוא תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון, וכמו שאנחנו אומרים בר"ה היום הרת עולם וכו', היינו שבכל שנה ושנה מתחדש העולם מחדש, כעין מה שאומר האור החיים הקדוש (בראשית ב ג), שהעולם לא נברא רק לששה ימים בלבד, ורק ע"י שבני ישראל מקיימים את השבת מתחדש העולם לעוד ששה ימים ע"ש.

וזהו 'אתם נצבים היום' שהתורה אומרת איך יהיה ניצב וחידוש העולם בראש השנה ולא יחזור ח"ו לתוהו ובוהו, ע"י קיום התורה כמו שמרמז הבעל הטורים, וכמו שכתוב 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי' (ירמיה לג כה).

וממשיך התורה לומר 'כלכם' שכל זה יהיה רק אם יהיו באחדות אחד עם השני כי הרי כל ישראל ערבים זה בזה (שבועות ל"ט). וכמו שכתוב בקבלת התורה 'ויחן שם ישראל' (שמות י"ב ב) ופירש שם רש"י כאיש אחד בלב

אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לְפָנֵי הוֹי"ה אֱלֹהֵיכֶם רְאִישֵׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם וְקִנְיֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל (כט ט).

רצה לומר 'אתם' בני ישראל הקדושים. 'נצבים היום' בראש השנה, 'כלכם לפני ה' אלהיכם' כלומר שכל ישראל הקדושים עומדים נצבים ביום זה בפתח גדול דקדושה. ומה שאמר 'אלהיכם' ר"ל שביום זה נראה שאנחנו בני ישראל, בניו של מקום ב"ה והקב"ה הוא אלהינו, וכמ"ש 'למען הקים אותך היום' בראש השנה 'לו לעם והוא יהיה לך לאלהים'. ועוד בא לרמוז 'כלכם לפני ה' אלהיכם' שיהיו כל ישראל נצבים בלב אחד, באחדות אחד, בשלום, בלי שום פירוד. וכזה הכוח אנחנו נעמוד לפני ה' אלהיכם בלב אחד לפני אבינו שבשמים. ועוד יש לומר 'אתם נצבים' כלומר נצבים פרושו קיום, כדמתרגם קיימן. והוא פירושו חיים קיים, באריכות ימך. וזהו שאמר הכתוב הקדוש: 'אתם' אותיות אמ"ת, הותמו של הקב"ה אמת (שבת נו). ולכן 'נצבים' אתם קימים היום בראש השנה, כי כשהקב"ה בעצמו דן את כל ישראל, ולא מלאך ולא שרף, ואפילו לא ב"ד של מעלה, ואז 'כלכם' יהיו נחתמים לחיים 'לפני ה' אלהיכם', כמ"ש בוודר בריש האר"ז ע"ר שב"י.

(בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לְפָנֵי הוֹי"ה אֱלֹהֵיכֶם רְאִישֵׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם וְקִנְיֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל (כט ט).

הנה איתא בוה"ק (ח"ב לב): 'היום' דא ראש השנה. ולפי זה יש לפרש 'אתם נצבים היום' בראש השנה. 'לפני ה' אלהיך', לפני הקב"ה שדן אתכם, ולכן תתפללו בראש השנה רק על הגאולה המקווה, שתזכו להיות 'לפני ה' אלהיך' בארץ ישראל בבית המקדש, כדכתיב (ויקרא לו ל) 'לפני ד' תמהרו' היינו שבראש השנה וביום הכפורים, תתפללו שהמהרה שתמהרו תהיה לפני ד' בבית המקדש, ששם תוכלו לקיים תורה ומצוות ולמוד שני התורות שהם ר"ת 'אתם' אנכי נכלל הכת"ר מצות, ת"צ הגמרא, מ'אימתי. שכל תפלה תהיה 'לפני ה' אלהיך' רק על בחינת 'אמת' ולא תתפללו על חי שעה, רק חי עולם היינו תורה כמבואר בתיקו"ז (כב). וזה מתקשר עם הסיום הסדרא (דברים ל ב) 'לאהבה את ה' אלהיך לשמע בקלו ולדבקה בו כי הוא חיך' על זה תתפללו בראש השנה, ועל הגאולה שלימה.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

וְהִשְׁבַּתְּ אֶל לְבָבְךָ וְכוּ' הוֹי"ה אֱלֹהֵיךָ שְׁמָה (ל א).

'והשבת' תרין חסרין בתורה חסר דחסר, חסר ואו חסר יוד, דין ואידך 'והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים' (ד לט). והוא מלשון 'ישב רוח' (תהלים קמו יח), שיהיה רוח הקדוש מושב 'אל לבבך כי ה' הוא האלהים אין עוד', וכן בכאן 'והשבת' ישב רוחו רוח הקדוש יהיה מושב בלבך, ומה יהיה הנשיבה, 'ה' אלהיך שמה' אתך, שתהיה מרגיש את חיות אלהות ורוח הקדוש.

(היכל הכרבה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְשֵׁב הוֹי"ה אֱלֹהֵיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ וְשֵׁב וְקִבְּצָךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְצִיךָ הוֹי"ה אֱלֹהֵיךָ שְׁמָה (ל ג).

אפשר לומר כוונת התורה באמרו 'ושב ד' אלהיך את שבותך' דהנה כבר בארנו עה"פ (איכה ב יט) שפכי כמים לבך נוכח פני ה', ע"פ המדרש ה' צלך על ידי מינדך (תהלים קא ה), אתה בוכה לו והוא בוכה כנגדו. כלל הדברים כל התנועות ומעשים טובים שאדם עושה, מעורר אותו המידה למעלה. והוא 'שפכי כמים לבך' ותפעול בזה 'נוכח פני הו"ה', כלומר נגדך יהיה 'פני הו"ה' ג"כ בענין זה שאתה שופך לבך, ולזה כששבת אדם ומקבל על עצמו להיות נוהר מבעם, וע"כ שלא יכעוס אפילו על דבר שהנאות לכעוס, כגון שהבירו קלקל נגדו ועיוות עליו, או ביזה אותו או הפסיד ממונו והוא אינו כועס, מעורר ג"כ מידה זו למעלה שהקב"ה נוהג עמו ברוב רחמים, ואינו כועס עליו אפילו שעשה נגד רצונו ית"ש. וזהו 'ושב ה' אלהיך' משום 'את שבותך' שאתה שב.

(זכרון דברים' מרבינו אלכסנדר פננדר מקאמרנא)

וְנָתַן הוֹי"ה אֱלֹהֵיךָ אֶת כָּל הָאֱלֹת הָאֵלֶּה עַל אִיבֶיךָ וְעַל שִׁנְאֶיךָ אֲשֶׁר רָדְפוּךָ (ל ז).

'רדפק' מלא ואו. רודף מלא בלשון הרע, שהלשון הוא ואו של הרעת לשון של

הכפות, עליו יחולו כל הקללות והארורים, והוא דוגמא לס"מ הרשע שמדבר לשון הרע על ישראל, ועתיד המדבר הזה להתגלגל בכלב כמבואר בספרי המקובלים (תהלים פק זג), ויבוא תחת השולחן לאיש צדיק שדיבר עליו. ואמר מורי ורבי איש אלהים קדוש רבינו נפתלי מראפאשיין לאיש אחד, מפני שהיה דרכו לדבר סרה על הצדיקים, ואמר לו הכלבים אומרים שירה 'בואו נשתחוו' וגו' (תהלים צה ו), המעם שמי שמדבר על הצדיק מתגלגל בכלב, ומה היה דבורו על הצדיק, שבעת התפלה הוא מאריך ומרקד ומשתחווה, והוא בעל תאוה וגאוה וישן הרבה וכדומה מן השקרים, ולזה כשמתגלגל בכלב אומר 'בואו ונשתחוו' מודה למעשה הצדיקים.

(היכל הכרבה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגו' (לא יב).

ולכן המצוה להביא טף ובניהם אשר לא ידעו, שלא יאמר אדם כיון שהוא דבר קשה כל כך, עד שהצדיקים גמורים מתיראים מבחינה זאת שלא להיכשל בה ומשה רבינו נכשל, מה לי לייגע עצמי בזה, כי בודאי לא אניע לחכלית טוב בזה, ולכן מביאין הטף שישגי בהשגת שכלו שאין הקב"ה בא במרוניא עם בריותיו, ואינו מבקש מכל אחד, כי אם לפי דעתו ושכלו יקבל על עצמו אמונה ויראה וקבלת עול מלכות שמים, אנשים כל אחד לפום דרגא דילהון ונשים וכן טף קטנים ביותר, לפי שכלו יהולל איש (משלי י ב), כל אחד יקבל על עצמו אמונה שלימה נודע בשערים בעלה (משלי לא כג), כל חד כפי מה דמשער בלביה (וח"א ק:), 'שמעו וילמדו ליראה את הו"ה אלהיכם' מלכות שמים.

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְעַתָּה כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלִמְנָדָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימָה בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה לִי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל (לא יט)

אפשר לרמוז בהקדים עפ"י מעשה ששמעתי בשם כ"ק מרן זקני הגדול הגה"ק מרן ציס"ע רשכבה"ג שר שלום מבעלזא זיע"א, שבשעת הנענוע של הארבע מינים בסוכות לא ראו אותו רק את הארבע מינים, ואחר התפילה שאלו אותו היכן היה, ואמר מרן הנ"ל שכתוב בתורה 'ולקחתם לכם' (ויקרא כג ט) וזוהו למדו חז"ל (פסחים לח). משלכם יהא. והכוונה שצריך לקחת את הלכם בתוך מצות ארבעת המינים, עד כאן שמעתי. וזה אפשר לרמוז 'עתה' אין ועתה אלא לשון תשובה (ב"ר נא ו) 'כתבו לכם את השירה הזאת' שצריך אדם לכלול עצמו בתוך הספר תורה. 'למדה את בני ישראל שיהיה' שימ"ה בגימטריא שנ"ה, לרמוז שכל השנה כולה צריך האדם ללמוד את התורה"ק, 'בפיהם' שיהיה בפיהם בפי כל בני ישראל כל השנה, כמ"ש חז"ל (קדושין ל) שיהו דברי תורה מחודדים בפיך וכו', 'למען תהיה לו השירה הזאת לעד בבני ישראל' מעתה ועד עולם אכיה"ר.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

וְאָמַר בְּיָוֵם הַהוּא הֲלֵא עַל כִּי אֵין אֱלֹהֵי בְּקִרְבִּי מִצְאוֹנֵי הָרְעוּת הָאֵלֶּה וְאֲנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר (לו יז-יח).

שמעתי ממורי הבעש"ט הקדוש שאם ידע שהקב"ה מסתתר שם, ושם אתו עמו אליו אלופו של עולם, אין זה הסתרה כי אינו מרגיש כלל ביסורין ומקבל באהבה ובמעם, וכן לענין שאר דברים מניעות בעבודת הש"י ומחשבות זרות רחמנא ליצלן וחלישות דעת מן ערב רב וכמה ענינים, כשידע בידיעה גמורה שאלופו של עולם שם אתו בכל תנועה אלופו של עולם ממש שם, מיד יתפרדו כל פועלי און (תהלים צב י), ולפעמים אדם על ידי עונותיו גורם 'ואנכי הסתיר אסתיר' שמסתירין ממנו הסתרה ג"כ, ומרגיש ביסורין מאוד וחלישות דעת ועניות ודלות, כי נסתלק ממנו רחמנא ליצלן הידיעה שאלופו של עולם אתו. אבל תדע כי האמת 'ואנכי' אפילו בהסתר של הסתרה גם כן אנכי, כי אין שום מציאות בלתי הש"י, ולזה מתמה הכתוב על שאומרים 'כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות' דהיינו שנסתרת מהם גם הסתרה ולזה הרגישו בצרתם הרבה, והכתוב מתמה על זה הרי 'ואנכי' שם גם בעת 'הסתר אסתיר' כי אין שום מציאות בלתי הש"י, ואך יצא מפיכם לומר 'על כי אין אלהי בקרבי' זה אי אפשר כלל כי לית אתר פנוי מניה.

(זוהר ח' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני תפילין בפרטות. סימן כה

ד. יניח תפילין של יד ויברך עליהם להניח בקמ"ץ^א. והכל בישיבה^ב, ויעמוד ויקח תפילין של ראש ויניח ויברך על מצות בפת"ח^ג בעמידה, {ג} ולא יאמר בשכמל"ו ולא ישנה מכל זה:

א. כ"כ בשו"ע ס"ז וז"ל: יברך להניח בקמץ תחת הה"א, ולא בפתח ובדגש, (אגור). וע"ע בשע"ת סק"ו.

ב. כדעת האגור סימן פד בשם הזהר ח"ג דף קכ ע"ב מובא ברמ"א ס"א, וכ"ה בפע"ח שער התפילין פ"י ושעה"כ ענין תפילין דרוש ה. ועיין במג"א סק"כ שעשה פשרה דההנחה תהא מיושב והברכה והקשירה תהיה מעומד ע"ש. אמנם במצת שמורים להרנ"ש (דף סג) כתב דגם הברכה והקשירה הכל בישיבה, וכל מי שעומד בשעת הברכה טעות הוא בידו ואינו עושה התיקון של תש"י כתיקונה ע"ש. וכ"כ החיד"א בקשר גודל סימן ג' אות יד, וכף החיים סק"ג בשם הרבה ספרים ע"ש.

ג. כ"כ המג"א סק"ט וז"ל: על מצות בפת"ח תחת הוי"ו דהא לא קאי רק על של ראש לחוד כדאיתא סימן כ"ו, ואפילו למ"ש הטור דקאי ג"כ על של יד מ"מ אני נוהג לומר בפת"ח דשניהם כחדא חשיבי עכ"ד לחם חמודות (תפילין ס"ק נ"ה). וכנ"ל דהא פסקינן בסוכה דף מ"ו כר"י דאסור לברך על המצות על שנים כאחד אלא ע"כ שניהם כא' חשיבי, ועוד מצינו בקרא מצות ה' ברה וקאי על כל המצות משא"כ כשיאמר מצות בחול"ם לא אתי שפיר לאידך פירושא.

זר זהב - {ג} ולא יאמר בשכמל"ו. ענין בשכמל"ו הוא להורות שגם הברכה היה בדרך שבח והילול ואז לא הוה ברכה שאינה צריכה^א, אבל לברך לכתחלה על סמך בשכמל"ו לא שמענו^ב, אלא על כרחך כיון שכל חכמי אשכנז הסכימו לברך שני ברכות הוה הלכה ברורה להם לברך כך, ואין כאן ספיקות כלל והוה כשתי בתי דינים כמו שנבאר א"ה (לקמן סימן לד). ועוד כיון שצריך לברך קודם ההדוק תיכף כשמתחיל ברוך הוה הפסק לדעה ראשונה ואין כאן ברכה לבטלה לכל הדיעות, ואם מה שהכניס עצמו לחיוב ברכה לזה אין תקנה עם אמירת בשכמל"ו, וכך קבלתי ממורי דודלי' שקיבל מרבו ורבו מרבו עד מרן אלקי הריב"ש שלא לאמר^ו:

ד. כדאיתא בשו"ע סימן רו ס"ו.

ה. הב"י (סוף ד"ה ויברך) הביא דברי מהר"י בן חביב שהיה נוהג לברך שתיים כדברי ר"ת להציל עצמו מספק ברכה לבטלה והיה אומר אחר הברכה בשכמל"ו, וכתב הב"י עליו ואע"פ שאין משיבין את הארי אין דבר זה נראה בעיני שיביא האדם עצמו לידי ספק ברכה לבטלה ויסמוך על שיאמר בשכמל"ו. ובא"ר סק"י כתב והלבוש שהשמיטו נראה משום דכתב בית יוסף וכו' כנ"ל, ונראה דסבירא ליה ללבוש דאין לומר בשכמל"ו כי היכא דלא תיפק מיניה חורבא ויטעו במילתא אחוריתא בספק ברכה שיברך על סמך שיאמר בשכמל"ו. וע"ע באות חיים ושלוס סק"א.

ו. עיין מש"כ מהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע בפרי קודש הילולים סוף שער התפילין.

ז. בזוהר חי (ח"ב ריש ויגש על דף רה) כתב רבינו וז"ל: אחר [ברכת] מצות תפילין של תפילין של ראש מצוה לענות אמן לדעת רוב הפוסקים, וראיתי לאיזה חסדי דעת שאומרים ברכה זאת בלחש שלא יענה אחריהם אמן והוא טפשות. וכ"כ המהרש"ק בשו"ת האלף לך שלמה ח"א סימן נו.

מעשה אבות

וַנִּתֵּן הַוַּי"וּ אֶלְהֵיךָ אֶת כָּל הָאֱלֹת הָאֵלֶּה עַל אֵיבֶיךָ וְעַל שְׂנְאֵיךָ אֲשֶׁר רָדְפוּךָ (ל ז)

סיפר הרה"ח רבי צבי גרויליך: שאביו המנוח היה רגיל לנסוע לקאמרנא, ובשכנותו של אביו היה דר ערל אחד שהיה מכיר בטוב בשרטוטי הידיים, והיה מכוון לכל הקורות של אדם איך שעברו במכוון, ואמר איך שיהיה על להבא. וצבי הנ"ל היה נער שהתחיל מקרוב להניח תפילין, ויען שראה שהערל מכוון בפרטיות לכל הקורות של אדם, הראה ג"כ את ידו לערל. ואמר לו בזה הלשון, שמזמן קרוב התחיל להניח תפילין ואינו צריך לחיות כי אם שלשה חדשים. ועי"ז נכנס בעצבות גדול כמובן. ואביו המנוח שראה אותו הולך בעצבות גדול, שאל אותו מה טיב של העצבות הלזו. וסיפר לו כל העניין, והתחיל לבזות אותו למאוד איך מראים לערל ידיים.

לר' צבי הנ"ל היה אח ושמו ר' יצחק ממיקולאיעוו, ובעת ההיא בא לאביו, ואביו המנוח סיפר לו כל העניין, וענה ואמר לו, ניסע לקאמרנא. ונסעו לקאמרנא, וכתבו פיתקא ונתנו לרבינו רבי אליעזר צבי מקאמרנא זי"ע. וענה רבינו ואמר בפה קדשו: אמת הוא שצבי בן רחל אינו צריך לחיות כי אם שלשה ירחים, אבל אני הנני צדיק הדור, וכתוב שצדיק גוזר והשי"ת מקיים, הקב"ה גוזר וצדיק מבטל (מו"ק טז:), ואני מבטיח שצבי בן רחל יחיה שבעים שנה, והערל יקבל מיתה משונה בימים מנויים. וכן הוה שכימים אחדים נחמף רח"ל.

הרה"ק רבי שלום בן ר' אלעזר רוקח מבעלזא כ"ז אלול תרס"ז

תולדותיו

בתחילת חודש שבט שנת תקמ"ג ירדה לעולם נשמתו הטהורה של רבינו לאביו הרה"ק ר' אלעזר רוקח בנו של הרה"ק ר' שמואל שמעלקא רוקח, מזוגע היחס נו"נ להגה"ק ר' אלעזר רוקח זצ"ל בעל המעשה רוקח אבד"ק אמסטרדאם, ובסוף ימיו איוה למושב לו בעיר הקודש צפת ושם מנו"כ, משפחת רוקח היא משפחת מרגליות אשר מרן הבעש"ט ז"ע העיד על טוהר יחוסן עד האבות הקדושים. ולאמו הרבנית הצדקנית מרת רבקה העניא בת הרה"ק ר' יהודה זונדל רמ"ז זצ"ל מבראד, נצר למשפחת הרבנית אבולעפיה מספרד ונו"נ להמהרש"ל הרמ"א התרומת הדשן והב"ח. ומסופר שאביו של רבינו ר' אלעזר היה מגדולי תלמידי הגה"ק רבי חיים צאנזער זצ"ל ראש המקובלים מהקלויז המפורסם מבראד, ובשעת הסתלקותו ביום ו' שבט תקמ"ג עמד לידו ר' אלעזר תלמידו ובכה, אמר לו רבו: אל תבכה בני כי תכף אשוב אליך, ובאותו השבוע נולד לו בנו הוא ניהו רבינו, והרבה מצדיקי הדור אמרו עליו שיש לו נשמת ר' חיים צאנזער, ומסופר עוד שפעם אחת היה המגיד מזלוטשוב זצ"ל בבית הרה"ק ר' יהודה זונדל רמ"ז ובטרם לכתו בברכו בבן שיאיר את העולם, ותמה רבי יהודה זונדל הרי אני בא בימים ואיך תקוים הברכה, וכשמעה זאת הילדה מרת רבקה העניא אם רבינו, הגיבה ואמרה: יהי רצון שהילד המובטח יצא ממני, הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זצ"ל כשראה פעם אחת את רבינו בילדותו אמר עליו: זה הקטן גדול יהיה. רבינו נתייתם בילדותו מאביו ונשלח אל בית דודו אחי אמו הגה"ק ר' ישכר דוב רמ"ז זצ"ל אב"ד סקאהל, שם קנה ממנו תורה וחכמה, ולימים לקח את תלמידו חביבו שלום לחתן לבתו הרבנית הצדקנית המפורסמת מרת מלכה, אשר גדולי הדור העידו על גודל צדקותה, והרה"ק רבי מאיר מפרימשלאן זצ"ל המליץ עליה הפסוק יומלכי צדק מלך שלם, בהיות מלכה צדקת זכתה בעלה שלום למלכות.

בצל רבותיו

בעיר סקאהל מקום מושב רבינו אחר נישואיו, היה המגיד מישרים רבינו הגה"ק רבי שלמה לוצקער זצ"ל בעל הידיברות שלמה, משמשו ויד ימינו וכותב התורות של מרן המגיד הקדוש ממעזריטש זצ"ל, שאמר לו לפני הסתלקותו: שיבוא אליו תלמיד אחד שיהיה שקול כנגד עדת חסידים שלימה, ואכן שם נקשר אליו בעבותות האהבה רבינו שלום, ולמד עמו בכל לילה ולילה למעלה משנתיים, כאשר חמוי שהיה מתנגד לא הרשה לו לצאת מביתו והרבנית מרת מלכה היתה משלשלו בכל לילה דרך החלון. כמו"כ היה מסתופף בצל החוזה מלובלין זצ"ל וקירבו וחיבבו מאוד, ובשבת קודש כיבדו בעליית שישי אף שהיה גיל צעיר כבן י"ז, ולפליאת התלמידים אמר החוזה: אברך זה עתיד להיות ראש ומנהיג

למרה"א צ: תבוא אלי פעם אחרת בלי אביך, כי הוא עוקב אחרי יותר מדאי, ורבינו המרה"א צ נשאר משותק על אצבע אחת עד סוף ימיו.

בית הכנסת

אחד הדברים שהשקיע רבינו את כוחותיו היה בענין בניית בית המדרש הגדול והמפורסם בבעלזא, וידוע שרבינו היה ער אלף לילות ובלילה האחרונה הגיע אליו אליהו הנביא ולמד עמו הלכות בית הכנסת, אז קיבל על עצמו לבנות בית גדול ויופי לכבוד ה', והוא בעצמו עמד בכל מלאכת בית ה' לבנותו ולשכללו בכוונות וביחודים, ובשנת תר"ג נשלם מלאכת הקודש ורבים וגדולים באו להשתתף בשמחתו של רבינו במעמד תנוכת בית המדרש אשר משם יצא תורה לכל הגליל עד חורבן יהדות אירופה.

הסתלקותו

ביום כ"ז אלול תרס"ז פתח רבינו את פיו ודרש עה"פ יה' עשקה לי ערבני (ישעיה לח יד), כאשר עמדה נשמתו לרדת לעולם הזה סירבה, אמרו לה שהרבה נשמות ממתוות לתיקונה על ידי עבודתך בעולם הזה, ואעפ"כ סירבה, עד שבא הקב"ה בכבודו ובעצמו ונטל ערבות שנשמתו תחזור למקורה העליון זכה וטהורה כלעומת שבא, אז הסכימה לירד, וזה הביאור יה' עשקה בעבור הנשמות העשוקות לי ערבני היית לי ערב שלא יאנה לי כל רע. ולאחמ"כ יצאה נשמתו הטהורה במעמד אלפי ישראל שבאו כבר לימי הראש השנה לשהות בצל רבינו, ואמר בנו מ"מ האדמו"ר ר' יהושע מבעלזא זצ"ל, שרבינו נסתלק ג' ימים לפני יום הקדוש, דאיתא במגן אברהם (סימן תקפא סק"ט) בשם השל"ה שהשיץ צריך ג' ימים לפני ראש השנה להפריש עצמו מכל דבר רע וללמוד כוונות התפילות והתקיעות, ורבינו נקרא להיות שיץ בעולם העליון, לכן נסתלק ג' ימים לפני יום הדין. וכה נחרט על מצבתו: נפטר יום ב' ז"ך אלול שנת תרס"ז לפ"ק בש' שים שלום טובה וברכה לפ"ק, בית ישראל הורידו כנחל דמעה כי נשאר הדור כיתומים ואין אב, מ"נ ארון הקודש ראש ישראל אר' דבי עילאה כבוד אדוננו מורינו ורבינו הרב הגאון הקדוש צדיק יסוד עולם לפניו נגלו כל תעלומה בנגלה ובנסתר גודר גדר ועומד בפרץ גדול בדורו המפורסם בכל קצוי ארץ שלשלת היוחסין רב שר שלום זצלה"ה בהרב הגדול מו"ה אלעזר זצלה"ה ת.נ.צ.ב.ה.

יחוס בית אבות

בנו הגדול הגה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל, חתנו ר' דוד פלאם זצ"ל (בן רבי דוב בעריש מאלעסק זצ"ל) בנו רבי יצחק פלאם זצ"ל, חתנו רבינו רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א, בנו רבינו רבי שלום מקאמרנא זיע"א, בנו רבינו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

לרבבות אלפי ישראל, שם נפגש ג"כ עם היהודי הקדוש מפשיסחא זצ"ל, ואמר עליו: על ר' שלום פסקו בשמים גדולה לו ולזרעו אחריו עד עולם. אחרי הסתלקותו של רבינו מלובלין נסע להסתופף בצילו של הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זצ"ל, כשהגיע בפעם הראשונה והרה"ק רבי אורי עמד באמצע התפילה, וחכך רבינו עם מותר לו לעמוד מאחריו כיון שלא קיבל עוד מרותו ואינו בגדר רבו, לאחר התפילה הסתובב רבי אורי ואמר: יונגערמאן מה זה להטרידי באמצע התפילה בשביל שקלא וטריא אם אני רבי או לא, אז ראה רבינו את רוח קדשו ומיד קיבל עליו מרותו, רבינו שמע מהחוזה שאמר פעם אחת שמי שאינו מקבל פני המגיד מקו"ניץ זצ"ל לא יזכה לקבל פני משיח, וישם רבינו פעמיו לעבר המגיד מקו"ניץ, ורבינו העיד על עצמו שהכוח לקרוא קויטל ולרפא חולים במישוש ידיים למד מהמגיד מקו"ניץ, וכמו"כ נסע פעם אחת אל האוהב ישראל מאפסא זצ"ל שכיבדו בברכת המזון בסעודה שלישית, שהיה נחשב לכיבוד חשוב באפסא. הבני יששכר קרא עליו: שר העליונים והתחתונים, הרה"ק מרוזין אמר עליו: כי רבינו הוא כבעל הבית של העולם.

כס ההנהגה

בתחילה סירב רבינו לקבל עליו עול רבנות, וחיפש ומצא לו עבודת בלנות, אשתו הרבנית לא הסכימה לכן והזמינו לדין תורה בטענתה: שלא ימצא בלן שכמוהו שתוכל להשתדך עמו, והפסק יצא לטובתה שאל לו להתעסק במלאכת בלנות, אז רצה להשקיע כספו במסחר ובאו הוא ושותפו לקבל ברכתם מהחוזה, לרבינו אמר החוזה שיעשה את השותפות, לשותף אמר שאל יעשה, ובאו לשאול את היהודי הקדוש כדת מה לעשות, ואמר להם: שיעשו את השותפות, ובסוף היה שהשקיעו ונאבד להם כל כספן, ואמר היהודי הק' שהבין מיד שרבינו צריך להפסיד את כספו כדי שיהיה מוכרח לקבל רבנות, ומוטב שהשותף השני ג"כ יפסיד כי טובת הכלל היא. ואכן בשנת תקע"ז התמנה רבינו לרבה של העיר בעלזא מקום אשר כיהנו שם גדולי עולם הב"ח ועוד, וכשהתחיל להנהיג בעיר בעלזא נתגדל ונתפרסם שמו של רבינו בעולם, ורבים באו להסתופף בצילו ולהינות מאור תורתו וקדושתו, והיה לאחד מגדולי ומנהיגי הדור, וג"כ נתפרסם שמו לאיש מופת ורבים נהרו לפתחו להיושע הן בגוף והן בנפש. גם רבינו קודש הקדשים איש האלקים המהרי"א מקאמרנא זיע"א נסע אליו ביחד עם בנו רבינו המהרא"צ מקאמרנא זיע"א, שחלה במחלת השיתוק בידו השמאלית שירפא את ידיו, ואכן רבינו שלום התחיל למשש את ידי המהרא"צ לרפואתו, רבינו המהרי"א הוציא הטאבאק פישקא להריח, הבין מזה רבינו שלום שרבינו המהרי"א שהוא תופס מחשבותיו והוא איש קדוש ועוקב ומשגיח איך הוא פועל את פעולותיו, לכן הפסיק מלמשש, ואמר

ספרי רבוה"ק מקאמרנא זיע"א במהיר מבעי

הומש היכל הברכה 150 ש"ח ~ זוהר הי על הזוה"ק 200 ש"ח ~ דמשק אליעזר על הזוה"ק 200 ש"ח ניתן להשיג: בבית מדרשנו 'עטרת שלום' קאמרנא ארזי הבירה 48 י-ם. 052-7643092 052-7600603